

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 54/2020-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, Floriánska 18, Košice, pre namietané porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní sp. zn. 0 T 129/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, Floriánska 18, Košice (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní, ktorého výsledkom bolo vydanie trestného rozkazu sp. zn. 0 T 129/2018 zo 14. septembra 2018 (ďalej aj „trestný rozkaz“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol trestným rozkazom vydaným v zmysle § 353 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) právoplatne odsúdený pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľovi bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta spôsob, akým prebehlo vydanie trestného rozkazu. Podľa slov sťažovateľa: „... *nenamietam trestný rozkaz ako taký, t. j. výrok o vine, výrok o treste, avšak podávam ústavnú sťažnosť z dôvodu, akým spôsobom prebehlo vydanie trestného rozkazu. Samosudca... vyniesol verdikt, t. j. trestný rozkaz na chodbe OS Trebišov za prítomnosti nič netušiacich ľudí, ktorí čakali na chodbe súdu na iné pojednávania, s mojou trestnou vecou nemali nič spoločné, v podstate nevedeli, o čo vlastne ide.*“

4. Porušenie svojich práv podľa čl. 6 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že trestný rozkaz nebol vyneseneý v súdnej sieni, sudca pre prípravné konanie ho nevypočul, nebola mu daná možnosť sa vyjadriť. Zároveň sťažovateľ uznáva, že proti trestnému rozkazu odpor nepodal. Dodáva, že si je vedomý, že od popísanej udalosti ubehlo už 15 mesiacov, a ústavný súd žiada o navrátenie lehoty, pretože o svojich právach garantovaných čl. 6 dohovoru sa dozvedel 30. novembra 2019.

5. Sťažovateľ sa nazdáva, že spôsob, akým bol oboznámený s uloženým trestom, zapríčinil pošpinenie jeho mena, zasiahnutie jeho cti a hrdosti. Uvádza, že „... *i napriek tomu, že sme spáchali (sťažovateľ a spolupáchateľ, pozn.) trestný čin, tak sme si zaslúžili dôstojnejšie vynesenie rozsudku, resp. trestného rozkazu. Alebo snád' preto, lebo... sme Rómovia a nezaslúžime si, aby bol trestný rozkaz vyneseneý v súdnej sieni?*“. Na základe uvedených skutočností v dôsledku porušenia čl. 6 dohovoru sťažovateľ žiada: „... *navrhujem, aby trestný rozkaz sp. zn. 0T/129/2018 zo dňa 14.09.2018 bol zrušený a bol*

uznaný za nezákonný a žiadam finančnú satisfakciu.“ Výšku žiadanej finančnej satisfakcie sťažovateľ neuviedol.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

6. Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto

pisomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdené porušenie jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu pri vydaní trestného rozkazu sp. zn. 0 T 129/2018 zo 14. septembra 2018. Aj keď sťažovateľ v ústavnej sťažnosti označil čl. 6 dohovoru ako taký, z obsahu jeho tvrdení a argumentácie ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného v rámci odseku 1 tohto článku. Sťažovateľ uznáva, že mu lehota na podanie ústavnej sťažnosti už uplynula, ale jej zmeškanie žiada odpustiť, argumentujúc, že o svojich právach podľa čl. 6 dohovoru sa dozvedel až 30. novembra 2019 a od tohto dátumu počíta začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ v konaní nie je zastúpený právnym zástupcom a o jeho ustanovenie ani nepožiadaval.

12. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pritom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

14. Ústavný súd už mnohokrát uviedol, že v prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, III. ÚS 589/2017, I. ÚS 122/2019).

15. V zmysle sťažovateľových tvrdení ústavný súd ustálil, že 14. septembra 2018 bol vydaný trestný rozkaz sp. zn. 0 T 129/2018, ktorý bol po jeho vyhotovení sudcom pre prípravné konanie doručený sťažovateľovi. Sťažovateľ podľa vlastných slov odpor proti trestnému rozkazu nepodal, pretože sa stotožnil jednak s výrokom o vine, ako aj s výrokom o treste, ktorý mu bol za spáchaný skutok uložený.

Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že trestný rozkaz sp. zn. 0 T 129/2018 zo 14. septembra 2018 nadobudol právoplatnosť 14. septembra 2018, teda v deň jeho vydania a doručenia sťažovateľovi.

16. Začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu 2. decembra 2019, t. j. 14 mesiacov po udalosti opísanej sťažovateľom ako zásah do jeho práv podľa čl. 6 dohovoru, ktorá sa na okresnom súde stala 14. septembra 2018. Sťažovateľ bol priamym účastníkom tejto udalosti, a preto sa považuje za preukázané, že v rovnaký deň sa o zásahu musel dozvedieť.

17. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že ústavná sťažnosť bola podaná oneskorene, t. j. zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty, ktorú ustanovuje zákon o ústavnom súde na jej podanie.

18. Vzhľadom na tieto zistenia ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

19. Ústavný súd *orbiter dictum* dodáva, že trestný rozkaz v rámci jeho zaradenia v Trestnom zákone patrí medzi tzv. osobitný spôsob konania. V zmysle § 353 ods. 1 Trestného poriadku trestný rozkaz je oprávnený vydať samosudca bez toho, aby sa uskutočnilo hlavné pojednávanie. Ak samosudca rozhoduje o vydaní trestného rozkazu riadi sa iba predloženým spisovým materiálom a nevykonáva výsluch obžalovaného. Trestný rozkaz má povahu odsudzujúceho rozsudku, ale nie je potrebné ho verejne vyhlásovať, jeho účinky nastávajú doručením. Obvinený má možnosť v zmysle § 355 ods. 1 Trestného poriadku podať proti trestnému rozkazu odpor, čo má za následok nariadenie hlavného pojednávania. Právo sťažovateľa na verejné prejednanie jeho skutku na hlavnom pojednávaní a právo na verejné vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku bolo možné realizovať prostredníctvom podania odporu.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu